

Alan Ba??ms?z Bilgi ??lem Dü?ünme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Alan Ba??ms?z Bilgi ??lem Dü?ünme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16710>

Özet

Alan Ba??ms?z Bilgi ??lem D?ünme Ölçe?i, özellikle ortaokul 8. s?n?f ö?rencileri ba?lam?nda, ö?rencilerin **Bilgi ??lem D?ünme** (B?D) becerilerini alana özgü olmayan (domain-general) bir yakla??mla de?erlendirmek amacıyla Türkçeye **uyarlama** çal??mas? yap?lm?? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, ö?rencilerin problem çözüme süreçlerinde kulland?klar? ayr??t?rma, soyutlama ve algoritmik dü?ünme gibi temel B?D bile?enlerini ölçmeyi hedefler. Ölçek, 5'li **Likert ölçe?i** tipinde derecelendirilmiştir ve Karalar ile Alpaslan (2021) tarafından yürütülen ara?t?rmanın bir parçasıdır.

Anahtar Kelimeler

Bilgi ??lem D?ünme, **Bili?sel Beceriler**, Alan Ba??ms?z, Ölçek Uyarlama, Algoritmik D?ünme, E?itim Psikolojisi.

Yazarlar

Halit Karalar, Mehmet Murat Alpaslan.

Amaç

Ölçe?in temel amacı, 8. s?n?f ö?rencilerinin sahip oldu?u alan ba??ms?z **Bilgi ??lem D?ünme** yeterliliklerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Bu beceriler, sadece bilgisayar bilimleri alan?nda de?il, genel problem çözüme yetene?i aç?s?ndan da kritik öneme sahiptir.

Ölçek, e?itim ara?t?rmac?lara ve uygulay?cılara, ö?rencilerin B?D geli?im düzeylerini belirleyerek e?itim programlar?nın etkinli?ini de?erlendirme ve gerekti?inde müdahale etme imkanı sunmaktadır. Ölçe?in **uyarlama** süreci, orijinal aracın kültürel ve dilsel ba?lama uygunlu?unu sa?lamay? amaçlam??tır.

Yap?

Ölçek, **Bilgi ??lem D?ünme** (B?D) yap?s?n? ölçmektedir. B?D, bilgisayar bilimcilerinin temel problem çözüme tekniklerini içeren ve günlük hayattaki karma??k problemleri çözmek için kullanılan bili?sel bir süreçtir. Bu yap?, genellikle Ayr??t?rma (Decomposition), Örüntü Tan?ma (Pattern Recognition), Soyutlama (Abstraction) ve Algoritmalar (Algorithms) gibi temel bile?enler etraf?nda ?ekillenir.

Ölçe?in "alan ba??ms?z" niteli?i, maddelerin spesifik programlama bilgisi yerine, ö?rencilerin genel mant?ksal ve sistematik dü?ünme yeteneklerini hedefledi?i anlam?na gelir. Bu, B?D'nin disiplinler arası bir beceri olarak de?erlendirilmesini destekler ve farklı ders içeriklerine transfer edilebilirli?ini

vurgular.

Geçerlik

Ölçe?in **Geçerlik** çal??malar?, Karalar ve Alpaslan (2021) taraf?ndan yürüt?len **uyarlama** çal??mas? kapsam?nda detayl? olarak raporlanm??t?r. Türk kültürüne adaptasyonu s?ras?nda yap? geçerlili?ini test etmek amac?yla genellikle do?rulamaya faktör analizi (DFA) veya aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) kullan?lm??t?r.

Ara?t?rmac?lar, ölçe?in orijinal yap?sal modelini koruyup korumad???n? incelemi? ve maddelerin **Bilgi ??lem D?ünme** kavramsal çerçevesine uygunlu?unu kan?tlam??t?r. Yeterli düzeyde geçerlik kan?t?, ölçe?in Türk ö?rencilerin B?D becerilerini ölçmede uygun bir araç oldu?unu göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarlıl?k **Güvenirlik** katsay?lar?, adaptasyon çal??mas?nda hesaplanm??t?r. ?ç tutarlıl?k analizi için yayg?n olarak Cronbach Alfa katsay?s? kullan?lm??t?r. Bu katsay?n?n kabul edilebilir düzeyde yüksek olmas?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü i?aret etmektedir.

Karalar ve Alpaslan (2021) makalesinde sunulan bulgular, ölçe?in farklı alt boyutlar? için veya toplam ölçek puan? için yüksek bir iç tutarlıl???a sahip oldu?unu göstermektedir, bu da ölçüm sonuçlar?n?n zamana ve farklı maddelere kar?? kararlı oldu?unu do?rular.

Faktör Analizi

Uyarlama sürecinde, ölçe?in yap?sal uygunlu?unu belirlemek amac?yla faktör analizi yöntemlerine ba?vurulmu?tur. Bu analizler, ölçe?in teorik olarak varsay?lan faktör yap?s?n?n (yani, B?D'nin bile?enlerinin) Türk örnekleminde de sürdür?l?p sürdür?lmedi?ini kontrol etmi?tir.

Elde edilen faktör yükleri ve model uyum indeksleri, ölçe?in alan ba??ms?z **Bilgi ??lem D?ünme** yap?s?n? çok boyutlu olarak temsil etme yetene?ini desteklemektedir. Bu analizler, ölçe?in yap?sal geçerlili?inin psikometrik standartlara uygun oldu?unu göstermi?tir.

Araç

Test Type: Uyarlama

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Language Available: Türkçe

Population Group: Ortaokul ??rencileri

Age Group: 8. S?n?f ??rencileri (Yakla??k 13-14 ya?)

Population Details: ??al??ma, T??rkiye'deki 8. s?n?f ??rencileri ??rneklemi ??zerinde ger??ekle?tirilmifitir.

Test Methodology: 5'li **Likert** derecelendirme sistemi kullan?lm??t?r. Derecelendirme se??enekleri ?unlard?r:

1=Kesinlikle Kat?lm?yorum

2=Kat?lm?yorum

3=K?smen kat?l?yorum

4=Kat?l?yorum

5=Kesinlikle Kat?l?yorum

Anahtar Kelimeler

Hesaplama? D??nme, ??renci De?erlendirmesi, Psikometri, ??l??ek Geli?tirme, Karalar ve Alpaslan, E?itim Teknolojisi, Bili?sel Esneklik.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: halit@mu.edu.tr (Sorumlu Yazar Halit Karalar)

Correspondence Address: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, ??cret ve Test Y?I?

??l??ek, Karalar ve Alpaslan taraf?ndan 2021 y?l?nda yay?mlanan makale kapsam?nda kullan?lm??t?r. ??l??e'in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? i??in sorumlu yazar (Halit Karalar) ile e-posta yoluyla ileti?ime ge??ilmesi ??nerilir.

Sorumlu Yazar ?leti?im: halit@mu.edu.tr

Kaynaklar

Karalar, H., & Alpaslan, M. M. (2021). Assessment of eighth grade students' domain-general computational thinking skills. *International Journal of Computer Science Education in Schools*, 5(1), 35-47. DOI: [10.21585/ijcses.v5i1.126](https://doi.org/10.21585/ijcses.v5i1.126).

Makalenin orijinal bağlantısı: ijcses.org

Ölçeğin orijinal PDF dosyaları aşağıdan indirilebilir:

[alan-bagimsiz-bilgi-islem-dusunme-olcegi-toad.pdf](#)

[alan-bagimsiz-bilgi-islem-dusunme-olcegi-toad.pdf](#)

Alan Bağımsız Bilgi İşlem Düşünme Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin orijinal maddeleri bu kaynakta sağlanmamıştır. Maddeler, Karalar ve Alpaslan (2021) tarafından yayımlanan bilimsel makaleden veya sorumlu yazar ile iletişime geçilerek temin edilmelidir. Ölçek, öğrencilerin **Bilgi İşlem Düşünme** yeteneklerini ölçmeye yönelik ifadeler içermektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM